

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінанси
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності Фінанси і кредит
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Система доходів Державного бюджету України: стан
формування та напрями удосконалення»

(назва теми)

Виконавець:

студент ЦВФН факультету

Філіпова Анна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н.

(науковий ступінь, вчене звання)

Коцюрубенко Г.М

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Виступ

Шановні члени атестаційної комісії, на Ваш розгляд виноситься кваліфікаційна робота бакалавра на тему: «Система доходів Державного бюджету України: стан формування та напрями удосконалення»

Бюджет є невіддільною частиною ринкових відносин і водночас значущим інструментом для реалізування державної політики.

Специфіка надходжень до бюджету полягає у тому, що правильне та раціональне їх формування, організація та використання призводять до зростання ефективності соціально-економічного розвитку країни та подальшу його стабілізацію. Сьогодні в сучасних економічних реаліях проблеми формування достатнього розміру доходів бюджету набувають особливої уваги. Недоліки законодавства, превалювання застарілих та неефективних підходів до організації бюджетних відносин з одночасними кризами в економіці ускладнюють наповнення бюджету, Тому актуальним є дослідження методів і джерел формування доходів державного бюджету, що слугуватиме теоретичним фундаментом для вироблення практичних рекомендацій щодо їх збільшення та раціонального використання. Це обумовило мету, предмет та об'єкт дослідження, які наведено на **слайді 1**

Згідно за даними Міністерства фінансів України річний план за доходами Державного бюджету не виконується протягом останніх чотирьох років, окрім 2015 року коли спостерігаємо перевиконання плану (**слайд 2**)

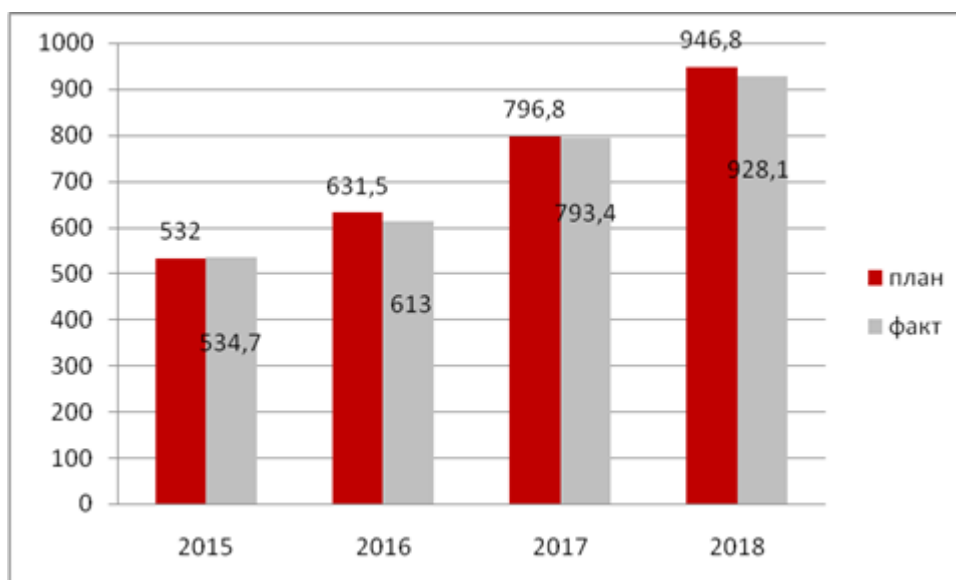
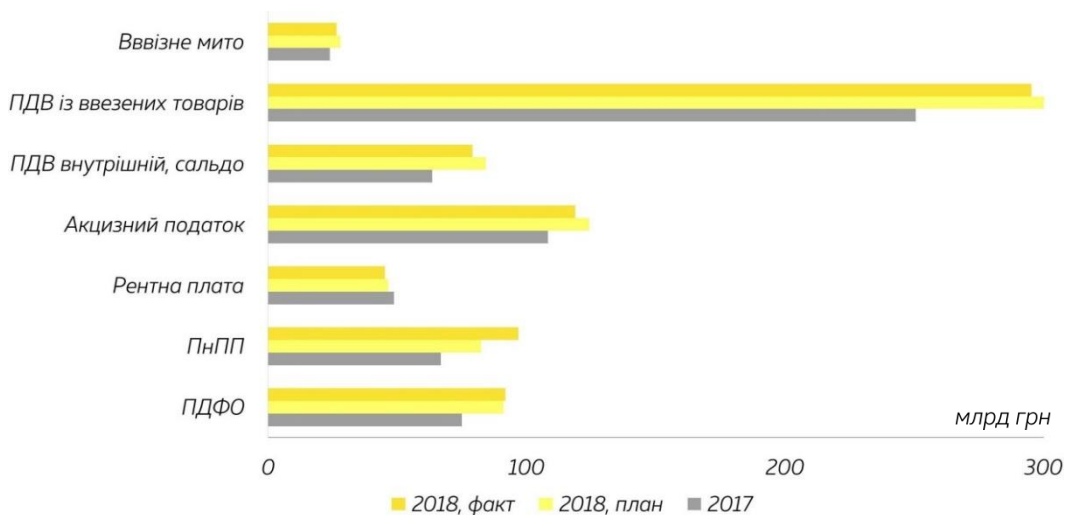

Рис.Динаміка виконання доходної частини Державного бюджету за 2015 – 2018 роки

Як свідчать дані таблиці (слайд 3) , структура доходів бюджету майже не змінна протягом трьох років – найбільша питома вага належить податковим надходженням – їх частка коливається в межах 80%, що визначає безпосередній домінуючий вплив податкової політики держави на формування доходної частини Державного бюджету

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Податкові надходження	81,77	79,06	81,22
Неподаткові надходження,	16,82	16,19	17,74
Доходи від операцій з капіталом	0,03	0,04	0,09
Інші надходження (кошти від закордонних країн і міжнародних організацій, цільові фонди, офіційні трансферти)	1,38	4,71	0,95

(слайд 4) Відповідно до звіту Міністерства фінансів України, збільшення податкових надходжень до Державного бюджету (рис. 2.6) обумовлені збільшенням споживання домогосподарств, зростанням заробітної плати, надходженням від Нафтогазу у результаті спорів з

Газпромом.

Рис. 2.6. Динаміка виконання плану та зміни податкових надходжень до Державного бюджету за період з 2017 по 2018 роки, млн. грн.

(слайд 5) Перевиконання плану зафіксовано з акцизного податку та ПДВ Збільшення надходжень акцизного податку з ввезених товарів у 2018 році порівняно з 2017 роком відбулося по усіх видах підакцизних товарів. Найбільше - з лікєро-горіпчаної продукції за рахунок збільшення обсягів її імпорту. (рис.2.10)

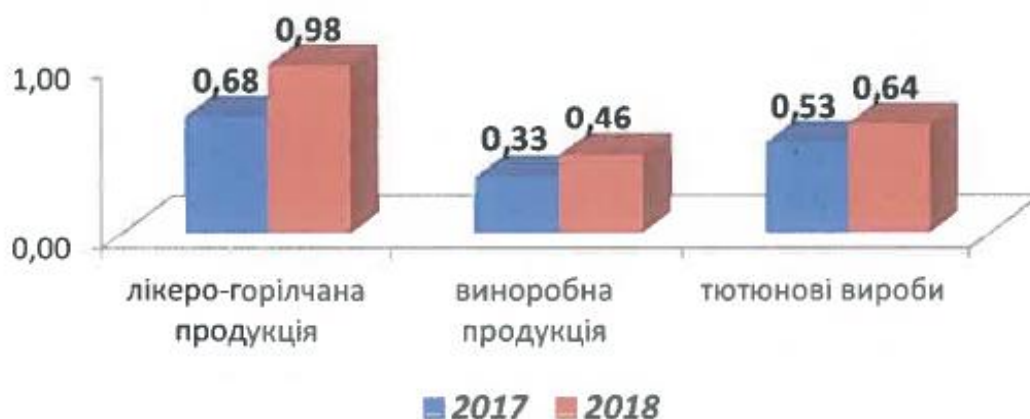

Рис. 2.10. Динаміка надходжень акцизного податку з ввезених товарів до загального фонду державного бюджету, 2017-2018 рр., млрд.. грн.[35]

(слайд 6) До важливих бюджетоутворюючих податків також належить ПДВ, за результатами 2018 року до загального фонду державного бюджету зібрано на 15%, більше фактичного збору за 2017 рік. (Рис.2.11)

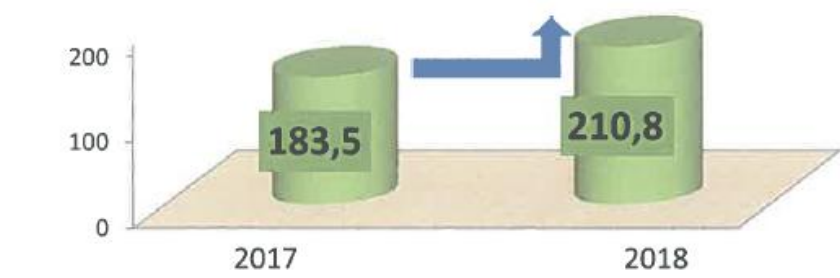

Рис. 2.11 Динаміка надходження ПДВ до загального фонду Державного бюджету України, 2017-2018 рр. млрд..грн.

(слайд7) Аналіз структури неподаткових надходжень (рис. 2.4) свідчить про тенденцію до зміни частки власних надходжень бюджетних установ протягом аналізованого періоду, натомість спостерігається збільшення питомої ваги адміністративних зборів та доходів від некомерційної діяльності.

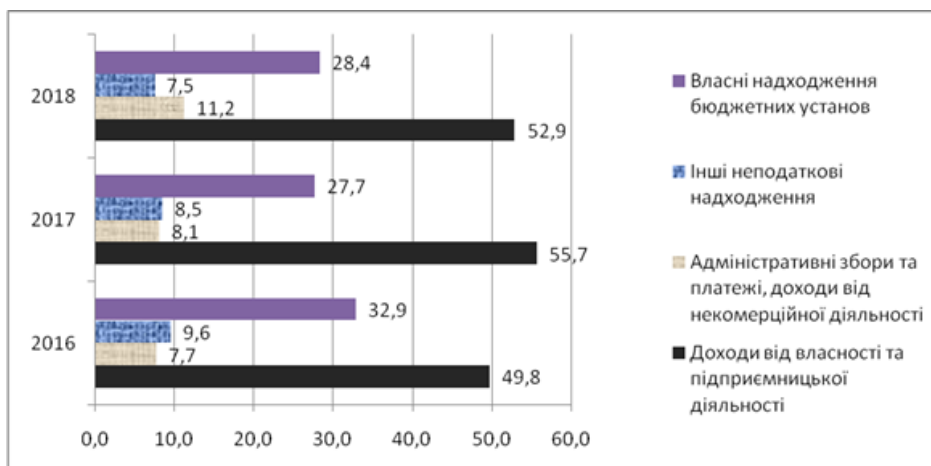

Рис. 2.4. Структура неподаткових надходжень Державного бюджету України, %, 2016-2018 рр. .

Якщо говорити про участь неподаткових надходжень у структурі всіх доходів Державного бюджету України, то одразу необхідно наголосити на тому, що вона є значно меншою від податкових надходжень.

доходи від операцій з капіталом та міжбюджетні трансферти відіграють не менш важливу роль при формуванні доходів Державного бюджету України, проте їх частка є досить маленькою у загальній структурі.

Як свідчать дані таблиці на (слайді 8) 2.2., найбільший обсяг, протягом аналізованого періоду спостерігався у 2017 році.

Таблиця 2.2.

Динаміка доходів від операцій з капіталом у 2016-2018 рр. [складено на основі 38-39]

Показники	2016 р., млн.грн	2017 р.		2018 р.	
		млн.грн	темп росту, %	млн.грн	темп росту, %
Доходи від операцій з капіталом	191,50	286,90	149,82	657,50	229,17
Надходження від продажу основного капіталу	37,10	39,80	107,28	33,60	84,42
Надходження від реалізації державних запасів товарів	117,90	182,00	154,37	573,20	314,95
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	36,50	65,10	178,36	50,80	78,03

Поряд з тим, відзначається зменшення темпу росту доходів від операцій з капіталом у 2018 році, зокрема падіння по таких складових як «Надходження від продажу основного капіталу» та «Кошти від продажу землі і нематеріальних активів» порівняно з показниками 2017 року.

Група доходів Державного бюджету «Трансферти» об'єднує у собі три складові, динаміка яких наведена **(на слайді 9)** у таблиці 2.3.

Динаміка складових доходів Державного бюджету «Трансферти»,
2016-2018 рр.

Показники	2016 р., млн.грн	2017 р.		2018 р.	
		млн.грн	темп росту, %	млн.грн	темп росту, %
Кошти від закордонних країн і міжнародних організацій	4109,4	1607,4	39,12	1464,8	91,13
Цільові фонди	287,7	29847,1	10374,38	187,5	0,63
Офіційні трансферти	4171,6	5967,7	143,06	7306,3	122,43

Таблиця 2.3.

Цільові фонди, за розміром частки надходжень в бюджет, посідають четверте місце. Найбільшою статтею яких є надходження до фонду забезпечення оборони і безпеки держави.

(Слайд 10) Для покращення ефективності є запровадження стратегічного бюджетного планування, яке надасть можливість збільшити доходи Державного бюджету. Оцінюючи стратегічні напрямки розвитку для України доцільно враховувати, що, в першу чергу, необхідно забезпечити: підвищення добробуту та стабільність соціального захисту населення; зростання інвестицій в реальний сектор економіки; підвищення конкурентоспроможності економіки держави; модернізацію базових галузей економіки держави, орієнтація на структурно-інноваційну модель економічного розвитку.

- Дієвим підходом до бюджетного планування є програмно-цільовий метод, який ґрунтується на раціональному управлінні бюджетними коштами та спрямований на вирішення соціально-економічних питань, що стоять перед суспільством на певному етапі його розвитку.
- Залучення іноземного капіталу з допомогою зон пріоритетного розвитку дасть змогу значно прискорити як економічний так і соціальний розвиток регіону і країни в цілому.
- Вагоме значення у вдосконаленні процесу формування доходів Державного бюджету України залежить від покращення чинної бюджетноподаткової політики.

Для визначення стратегічних напрямків реалізації державних доходів та забезпечення їх передбачуваності та реальності бюджету вважаємо за доцільне розробити Концепцію управління державними доходами в системі здійснення економічних реформ відповідно до європейських стандартів розвитку ринкових відносин, а саме:

- підготовку законопроектів з питань податкового законодавства;
- планування доходів бюджету відповідно до чинного податкового законодавства;
- аналіз і контроль за дотриманням чинного фінансового законодавства в процесі виконання закону про Державний бюджет України на певний рік;
- підготовку змін до податкового законодавства відповідно до виявлені недоліків і негативних наслідків чинного податкового законодавства.

Такий комплексний підхід сприятиме єдиному і ефективному підходу до вирішення питання щодо формування доходів бюджету. Для цього

необхідно створити в Міністерстві фінансів єдиний підрозділ, який би займався питанням доходів державою і податковою політикою.

Необхідність вдосконалення податкової системи України очевидна. В даний час ця система вимагає перенесення центру ваги з фіскальної функції до функції регулюючої.

Проаналізувавши доходи Державного бюджету за 2016-2018 роки, можемо зробити висновок, що Державний бюджет України формується в середньому на 79% за допомогою податкових надходжень.

Виходячи з цього, пропозиції щодо вдосконалення чинної системи доходів Державного бюджету України: оскільки в структурі доходів Державного бюджету України основну частку складають податкові надходження, то вдосконалення діючої системи оподаткування буде мати вагомий вплив на подальше поліпшення системи доходів державного бюджету. Необхідність вдосконалення податкової системи України очевидна. В даний час ця система вимагає перенесення центру ваги з фіскальної функції до функції регулюючої, пов'язані з процесом формування бюджету.

Доповідь закінчено, дякую за увагу.